بۆ ‹١٦› ی مارش

‹١٦›ی مارش و ‹١٦›ی مارش
یەکیان بەد و یەکیان باش!
دەپێم بڵێ بۆ مەی کورد
کامیان بەد و کامیان باش؟!

مانگی مارشی ٢٠٠٦
سەعی سەقزی

رۆژی ١٦ ی مارشی ١٩٨٨ دەوڵەتی ئێراق
شاری هەڵەبجەی بوومبارانی شیمیایی کرد.

*

رۆژی ١٦ ی مارشی ٢٠٠٥ یەکەمین کۆبوونەوە
دەوڵەتی تازەی ئێراق دەستی بەکارکرد.

*

مارش بە سویدی ‹Mars › . ‹March› . خاکەلێوە

هەڵەبجەنامە

دوژمن پێت نۆشیم جامێ پڕ لە ژار
چوار دەورت گرتووم بە دووکەڵی ژار
چی ژارت هەیە بیکەی بەسەرما
نە چۆک دائەدەم، نە ڕێ دەکەم خۆار
*

ئەو وێنە لە ئەنترنێت وەرگیراوە

دوو پەیکەرتاشی مێژوو

پەیکەرتاشی یەکەم

بەساڵێک و بە دوو ساڵ
لە بەردێکی ئاسن ماچۆ
بە کوتک و قەڵەم و
چەکوش و چەقۆ
بەخوێنی دڵ
بە سۆمای چاو
بەرەنجی شان
زۆر لەسەرخۆ
(میکلانژی) ماهیر
تاشی پەیکەرەی عیسا و
موسا و مریەم
بۆ بینی جەماهیر!
*

میکلانژی Michelange Bucnarroti
شاعیر، مێعمار و پەیکەرتاش و ماتماتیک زانی ئیتالییایی
لە نێوان ساڵانی ١٤٧٥و ١٥٦٤دا ژیاوە!

پەیکەرتاشی دووهەم

بەچرکەیەک و نیوچرکە
بێ ترس و لەرز و دڵەخورپە
بە هەناسەی ژەنگاوییای
بە ودمی ئێراقیایی
هەزاران عیسا،
هەزاران موسا،
هەزاران مریەم،
هەزاران مەل و موور،
هەزاران گوڵی سوور،
هەزاران کێڵگەی شین،
هەزاران چاوگەی ژین
کران بە پەیکەر
بێ ماندوو بوون بێ دەردیسەر
بە پەنجەی مرۆڤکوژانی ماهیر
بۆ کۆشکی خۆێنمژانی جەماهیر !

**

ئەو پەیکەرتاش، ئەم پەیکەرتاش
ئەو شاعیر بوو، مێعمار بوو
هەروەها ماتماتیک زانێکی ئەمیر!
ئەمیش دڕندەیەکی خوێنڕێژ و
خۆپەرەست و کورسی ئەسیر!

پاکانە

حەیفە بۆ باران کە بباریَ و
کێڵگە نەلاونیَ
حەیفە بۆ تاو کە هەڵبیَ و
گوڵ بژاکێنیَ
حەیفە بۆ زاری رەوا
بۆ رییا سەر دانەوێنیَ
حەیفە بۆ وێنەیەک و
دوو دێڕی کەم بەها
لە گۆڤارێکی ناسراو بیَ بەها
دەفتەری مێژووت بسوتێنی
ناوی زیندووی خۆت
لە دڵی هەژاراندا بمرێنی

حەیف بۆ تۆ کەوات کرد
هەژارت مات کرد
دوژمنت شاد کرد!
*
گوندی (گولاّن) ١٩٨٨

ئەشک باران

ئەڵێن کە خەمت بوو بڕۆ گوێ رووبار
بۆی هەڵڕێژە یەک بە هەزار
باری شانت سووک ئەبێ و
ئەیبا سەرەوخوار

دووێنێ چوومە گوێ سیروان
دانیشتم و دەستم کرد بەگریان
لافاوی سرشکم وەها بوو
سیروانی کردە مەلەوان
*

شاری شەهید

کە گەڵای داری ئەوەرێ
دایەپیرەی جەنگەڵ
پرچی خۆی بۆ ئەڕنێ

گوڵێ ئەژاکێ
باخچە خۆی بۆ رەشپۆش ئەکاو
کۆڕی شینی بۆ ئەبەستێ

کانییەک کوێرۆ ئەبێ
دەریا بەکوڵ بۆی ئەکوڵێ و
بارانی ئەسرینی بۆ ئەرێژێ

کەچی لەم سەدەیەدا
شارێ ئەمرێ
کەسێ نییە کفنی بکا،
یەکێ نییە دایبپۆشێ
هەر ئێسک و پروسکی
منداڵە، جوانە، پیرە
لە بەر هەتاو دادەرزێ..!

سەگی دەوڵەمەندێ ئەتۆپێ
ئاخی بۆ ئەکێشن،
کۆڕی ئەزای بۆ رێک ئەخەن
بەرێزو ئێحترامەوە ئەینێژن.
شایێ، وەزیرێ، قوڵەسەفیرێ
پاسەوانی خوێنمژێ،
شایێ، وەزیرێ، قوڵەسەفیرێ
پاسەوانی خوێنمژێ،
داردەستی داگیرێ
ئەگیرێ یا ئەکوژرێ
یەخە و بەرۆکیان دائەدڕن
لە تۆڵەیدا یەک بەهەزاران
لەخەڵکی ئەکوژن، ئەبڕن!

کەچی لەم سەدەیەدا
شارێ شەهید کرا
بەدەیان هەزار کەس لە ناوبرا
یەکێ دەمی هەڵنەچڕی،
کەسێ ورتەی لێوە نەهات
هەر جۆگەی چاوی خۆی و
خوێنی گەلەکەی نەبێ
کەس نەبوو، هیچ شتێ نەبوو
لە سەر تەرمی بگری و
هاوارێکی بۆ بکات.
*

لە زستانی ١٩٨٨ لە کۆڕێکی پێشمەرگانە لە بۆتێ خوێندمەوە.

تۆیش ئێراقیت ؟!

نوری سەعید، ئێراقی
کەریم قاسم، ئێراقی
سەددام حسین، ئێراقی
غازی یاوەر و ئەیاد عەلاوی، ئێراقی
حەرەس جمهوری، ئێراقی
ئەمن و ئیستخبارات، ئێراقی
ئەتۆی کوردی شیمیای لێدراو، و
ئەنفالکراویش، ئێراقی؟!

دەبۆ جارێکیش بووە سەرپێچیکە لە یاسا!
لەو مێشکە داگیرکراوەت راپەڕە و راسا
بڵێ: دەنگ نادەم!
مۆری نەنگینی هەڵبژاردنی ئێراقی
لە خۆ نادەم!
٢٠٠٥/١/٢٠

دەنگدان

دەنگ هەڵبڕن
دەنگی شادی و تەمتەراق
بڵێن:
نا بۆ ‹ بەڵێ ›
بەڵێ بۆ ‹ نا › و
نامانەوێت
دەستوور و ئاڵا و ناوی
دەوڵەتی داگیرکەری ئێراق!

٢٠٠٥/١٠/١٠

سەبارەت بە دەنگدان بۆ دەستووری ئێراق، لە دەنگ دەران ئەو دوو پرسیارەی خوارەوە کرا بوو

‹ **بەڵێ** ›

‹ **نا** ›

بە یەکێ لەوانە واتە (بەڵێ) یا (نا) دەنگی خۆی بەدەستوور دەدا!

خێڵی درۆ

ئەیکوت : (حەلاج)م

هەر ئەمن حەقم!

ئەیکوت: من (شێخ)م

ناجی میللەتم!

ئەیکوت: من (کارڵ)م

یاری رەنجدەرم!

کە کەوتە کڵ

بوو بە شبلی،

بوو بە شێخ گیر

بوو بەیاری دوژمنی

هەژارو فەقیر!

*

حەلاج= مەنسوور حەلاج.

شێخ= شێخ مەحموود حەفید.

کارڵ= کارڵ مارکس

(شبلی= هاوڕێ و قوتابی مەنسور حەلاج بوو) بەڵام لە بیروباوەڕی خۆی وەرگرا، لە کاتێکدا کە حەلاج بەرباران دەکەن ئەویش بەشداری دەکات. دوو شت دەربارەی دەگێڕنەوە.

١ـ دەڵێن: شبلی لە بری بەرد گڵێک دەدات بە حەلاج دا، حەلاج دەڵێت ئەو گڵەی شبلی لە بەردی ئەو خەڵک ئیشی زیاتر بوو، چون ئەو خەڵکە نازانن چی ئەکەن، بەڵام ئەو ئەزانێت.

٢ـ دەڵێن: شبلی گوڵێک بۆ حەلاج دەخات. ئەوە لە راست ناچێت!

چون ئەوە گوڵباران کردنە نەک بەرباران کردن. لەو رۆژەدا هەر کەس حەلاج گوڵباران بکات، دژایەتی دەسەڵاتدارانی ئەو سەردەمە دەکات و لە کاتەدا خۆیشی بەرباران دەکرێت.